

ION PILLAT

AMĂGIRI

POEZII

BUCUREȘTI

C. BANU, EDITOR

STR. CAMPINEANU, 40

DE ACELAȘ AUTOR

POEZIE :

Visări Păgâne. Cărțile albe. Minerva, 1912.

Eternități de-o clipă. Flacăra, 1914.

PROZĂ :

Povestea celui din urmă sfânt. A la belle Edition.

Paris, 1912. (*Afară din comerț*).

Iubita de zăpadă. Tip. Ionescu, 1915.

P O E Z I I

Lui I. Brateş

ION PILLAT

AMĂGIRI

P O E Z I I

**BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA „FLACĂRA”
C. BANU, EDITOR
STR. CÂMPINEANU, No. 48
1916**

*Cuprinde înserarea cetatea de cărbune.
In aer catedrala prin nori gonaci pe cer,
In preajma lunii pare un sloi oprit de ger,
Stidând împărăția banchizelor nebune.*

*Jos dorm, înfrânți de truda silințelor străbune,
Invinșii să nu vadă cum pe lunarul cer
— Ca albatroși fantastici din țările de ger, —
Himerele vin noaptea de trai ca să-i răsbune.*

*Nu va găsi niciuna o inimă, o casă ?...
Tăcute tae ceața orașului închis:
Arare câte-una din sbor înalt, se lasă.*

*— Zadarnic sberi în visul de pene al Himerii,
Și ești stăpân o clipă în căzătorul vis,
O, tu, robit de-apururi de ghiarele durerii !*

A M Ā G I R I

Vino... e ceasul prielnic !

*E ceasul când amurgul s'a stins în heleșteu,
Când se podește apa lor rece cu cleștar ;
Când luna în pustiul tăcutelor alee
Declină printre ramuri spre ultimul pătrar ;*

*Când noaptea se aprinde cu pâlپări de rază,
Iluminând dorința cu umbra unui vis,
Și când ninsori de raze prin crengi se estompează
Umbrindu-ne visarea și dorul nedecis.*

*E ceasul când, nălucă, pe-a codrilor cărare
Se furișează vântul prin foșnetul de foi,
Asemeni prevestirii melancoliei care
S'apropie, se lasă, și se strecoară 'n noi...*

*Și când simțind în tine nelămurit, primejdii,
Indrăgostita nopții o chiemi ca în trecut ;
Când iar șoptești la lună cuvintele nădejdi,
Deși nu porți nădejdea în sufletu-ți tăcut.*

*E ceasul când iubita în glasul tău se 'ncrede
Cum se 'ncredea pe vremuri în vechile băsmiri ;
Cînd flacăra ea încă în ochiul tău o vede,
Deși scrumit e focul atâtor întâlniri...*

*Și când iubirea noastră s'a stins în amintire,
Când inima e rece, podită cu cleștar ;
Și dorul pe-a aleii pierdută amăgire
Se duce ca și luna în ultimul pătrar.*

ROATA MORII

Pe ceruri amurgiri revin. Ascultă :
Un clopot sună tainica'i dojană...
Vuii de vânt, și freamăte, și șoapte
Descresc, și cresc, și tac pe nesimțite...
Și bruma lunii cade multă, multă
Pe munte, pe pădure, pe poiană,
Pe inima-ți bolnavă de fetișă.
În hanul vechiu la care călătorii
Ca noi se-opresc să șadă peste noapte
Cu suflete și gânduri, ostenite.

Acum în noapte cântă roata morii,
Și s'a ivit nisip mărunț de stele
Sub limpezimea cerului senin. —
Și speriată stai privind la stele,
Și trupul tău mă roagă din privire:
Iubite, azi la pieptu-ți nu mă frânge.
Preschimbă-ți azi dorința în iubire. —
Dar trist zâmbesc privind păpușa mea.

Afară'n noapte plânge roata morii.

P E C L A E

Imbălsămat e părul tău ca fânul
Ce poartă flori cu lacrimă de rouă ;
Și ochii tăi sunt limpezi ca și roua.

Intinși pe floarea fânului, pe clae
Visăm în miezul nopților de vară...
Prin ramuri răsturnate vântul trece
Cu glas de val rostogolit departe...
Sub noi e cerul limpede ca marea
Zărită pe 'noptate printre ramuri,
Cu stelele, fanaluri de corăbii,
Aprinse 'n port de mâna înserării.

Spre alt liman plutește fiecare :
Din mersul ei urzind eternă lege,
Și dintr'un glob de lacrimi și de tină,
Creând pe cer deplină frumusețe.
Ce-mi pasă dacă 'n ele tragedia
Pământului, tăcut se desfășoară. —
De's oameni, de'i durere și de'i ură,
In stele sus, ce-mi pasă — când e steaua
In ochii tăi și pe zenit, lumină.

PESCARUL

Sub stele, ce străbat cleștarul nopții
Și 'nvie luciul apei, iazul este
Un cer visat de sălcii credincioase,
Ingenunchiate pentru rugăciune.

O lotcă se desprinde 'ncet. — Lopata
Ei cade cadențând singurătatea.

— Pescare, ce îndrumi din vâslă luntrea
Pe-un iaz cu stele sau pe-un cer cu nuferi,
Și stai încovoiat ca sub o cruce,

Ridică-te 'n picioare. — Fii profetul
 Semeș, ce-asvârle tuturor Cuvântul,
 Și pescuește 'n suflete veciia.
 Năvodul tău desface'l, — îl aruncă!

Hi prins luceafărul din cer! — Scântee
 Cu solzi de-argint, tremurător în plasă.
 Și stea cu stea în juru'i, înstelarea:
 În bură și 'n ninsoare de lumină,
 În picături de ploae sclipitoare,
 În grindină tăcută de luceferi,
 Prin plasa ta, pescare, se adună.

Āpleacă-te puțin, trăgând de mreață:
 Un univers se clatină (pe valuri). —
 Āpleacă-te mai mult pe el: sub tine
 Ard stelele acum așa de-aproape
 Că umbra mâinii tale le atinge. —
 Ținându-le legate în rețele,
 Voivod te crezi, stăpânitor pe ceruri,
 Și te apleci puțin, mai mult deodată:

Brusc, umbra ta din ape îți răsare. —
În lături feri: și cerul iar coboară, —
Și îl privești mai doritor, pescare,
De când presimți că poate e departe...

Revine lotca 'n țărm, în zori. — Lopata
Ei cade întristând singurătatea.

E zi. — Pe iaz s'a resfirat cununa
De nuferi albi, bătută 'n stele de-aur...
La mal un om își trage plasa goală,
Și stă încovoiat ca pentru rugă.

S T R U N E

TREI CĂLĂRI

**Când pe turele cetății medievale
Flori de umbră, liniștite s'au lăsat,
Sună tropot și răsună 'n vale
Măsurat.**

**Trec sub porțile boltite din cetate
Pe-un cal negru, pe-un cal alb, și pe-un cal murg,
Trei călări cu suflete ciudate
În amurg.**

Au pornit cu noaptea largă înainte :
Cântă unul ca și soarele în zori,
Altul ca 'nserarea pe morminte
Fără flori.

Dar al treilea cuvinte de lumină
Și de umbră nu rostește, ci tăcut
Iși ascultă inima lui plină
De trecut.

BALADA PRIVIGHETOAREI

In vis visai de un copil: ca 'n vise
Cu ochii mari, cu zâmbet ertător...
Sub un cais în floare adormise;
Depart de dus de visul domnitor,
Nu auzea cu glas fermecător
Din zări în zări cum răsuna cântarea
Sălbatică de patimă și dor,
Ce dureros cânta privighetoarea.

In vis visai de un copil: ca 'n vise
Cu ochi fierbinți de-al dragostei fior...
Și cum tăcuse melodia, i-se
Frângea de chin tot pieptul arzător.

— O, unde 'i glasul ei alinător
Din zări în zări să'și murmure cântarea...
Plângea acum copilul doritor,
Chiemând în visul lui privighetoarea.

În vis visai de un copil: ca 'n vise
Cu ochiul mort de pace purtător...
Copacu 'n vânt podoaba 'și risipise,
Și 'ntregul cer era un singur nor;
Nu se vestea o șoaptă de izvor
Din zări în zări să'și tremure cântarea,
Și nemișcat copilul visător
De mult nu mai dorea privighetoarea.

— Domniță, tu ce știi că visu 'n vise
Prilej ne e de-a ne cânta cântarea,
Gândește-te că poate te iubise
Copilul ce-a dorit privighetoarea. —

AMURG

Amurgul pe cetate biruitor își lasă
Să lunece alene o nevăzută plasă.

În mreaja ei de umbră, cu fire de argint
El prinde vânătorii visărilor ce mint.

Dar peste noi pescarul, de vrea să fie darnic,
Năvodul amintirii va arunca zadarnic.

Nu mai visăm iubirea, căci astăzi ne iubim :
Nu chiamă moartea, morții când dorm în țintirim.

CLOPOT

Ne va lăsa iubirea mea, iubirea ta...

O, clopot trist, profetizând cu glas de Christ.

Mă doare-un gând: nu pe-al meu rug va fi plăpând

Al tău trup sfânt, pecetluit și neînfrânt.

Iubita mea, cu anii, noi ne vom uita...

Acuma vii, iluzii s'or mai veșteji.

Domol, ce val sentimental te va juca,

Când prin uitări și înoptări voi ancora ?...

BALADA VISELOR

Cum străbăteam în răsărit de lună
Lumina vaporeasă-a unui vis,
Am auzit un dulce svon de strună
Și minunatul viers al lui Hafis.
Spre el m'am dus cu sufletul deschis
Am melodii pace să mi-o dee...
Atunci uimită inima mi-a zis:
E-un înger, un herub, sau o femeie.

Cum perindam prin troeniri de lună
În ceața străvezie-a unui vis,
Simțind în piept a dorului furtună,
O pajiște cu flori mi s'a deschis,

Și am zărit-o mândră ca Balkis,
Purtata 'n slava psalmelor ebrei...
Atunci mirată inima mi-a zis :
Nu'i înger, nici herub, și nici femeie .

Cum rătăceam sub curcubeu de lună
Prin luminoasa pace-a unui vis,
În țara fermecată ce 'mpreună
Cu-al nopții rai-pierdutul paradis,
Opritu-m'am în cercul lor, închis
De magica putere a unei zee,
Căci îmbătată inima mi-a zis :
E înger, e herub, și e femeie.

— Domnișă, 'mi risipesc ca stropi de lună
Prin lume-aceste versuri. Să le ție
Fremătător un suflet sfânt de strună,
De înger, de herub, sau de femeie. —

IN PREAJMA NOȚII

In argintate zale
Pâraele s'au prins...
Pe-a stelelor petale
Argint brumat a nins...
Ce țară de lumină
Visează luna plină?..

A înflorit cu stele
Al nopților copac...
Și dorurile mele
In taină se desfac
Ca flori pe o tulpină,
Lumină cu lumină...

În pacea nevisată,
De ce mi s'a trezit
O inimă curată,
Și 'n sbor nețărnut
Un suflet de lumină
Senin ca luna plină ?

Când trupul ce mă poartă,
Deacuma duce trist
Iubirea lui: o moartă
Cu ochi de ametist,
O moarte fără vină
Spre vecinica lumină.

SONETE

R O D I S

Trei stele funerare 'n amurgul primăverii
Se profilează 'n umbre subțiri pe ceruri roze,
Ădăogând cereștei dar reci apothoeze
Fiorul amintirii, al morții, al durerii.

În plasele luminii prin jocul adierii
Coloanele unite cu șiruri lungi de roze,
Ămestecă în vane și 'n vii metamorfoze
Petalele aeve cu trandafirii serii.

**In zări acum e cerul o dungă de argint,
Și urna cinerară a lunii urcă'n noapte...
Fecioarelor pe vremuri iubite la Corynt,**

**Ăzi Rodis le aduce cununi și rodii coapte...
Ea, hetaïra mică, venită să mai ceară
Iubirilor eterne, iubirea ei de-o seară.**

DRUM DE NOAPTE

**Caleașcă, drum de noapte, păduri adânci de fag,
Și prin frunzișe lună cernută'n ceață fină,
Poene necosite de mult, și miros vag
De flori de fân în floare, de fragi și de sulfină...**

**În pace sufletească topindu-se, se-alină
Realitatea vremii pe al naturii prag.
Prin ce metempsicoză revăd obrazul drag
Al fetei dealtădată în albă crinolină !**

**Aceeași ochi sălbateci, acelaș zâmbet trist,
Din care făurisem a dorului povară,
Și eu acelaș tânăr și palid Bonjurist...**

**Când ea, înfășurată în vâlul de percal
Imbălsămat de fuga zefirului de vară,
Visa la iarnă baluri la consulul muscal.**

SAPIENTIA

**Hrisoave, pergamente și hărți, nu mai ceti :
Clădești cu-aceleași slove, ori când, orice știință.
Nu-ți legăna durerea cu ritmică silință :
Un alt poet va spune poemul ce nu scri.**

**Nu căuta iubirea născută din dorință :
Cu flacăra sporește, cu fumu'i va pieri.
Platonica iubire, eternă n'o dori :
Nu razemi vecinicia pe-a inimii credință.**

Cu mugur nestatornic se'mbracă primăvara,
Și rozele prin care se 'mpodobește vara,
Vor troeni petale pe-a toamnelor cărări.

Deci lasă 'nțelepciunea și părăsește dorul :
Nu știe, când pornește cu ziua, călătorul,
Pe drumul lui ce floare 'l'așteaptă 'n inserări.

SPRE GHETARI

În tine de se 'ncuibă viesparul poftel hide
Și turbură murmurul izvorului tău clar;
De'i frântă vitejia de-a traiului obide,
Și scapără în pieptu-ți al patimei amnar,

Ia-ți sborul, ca săgeata ce șuerând desfide,
În spre reverberarea înaltului ghețar,
Și prin morene arse în foc de' cărămide,
Refii pe-a ta simțire atotputernic Țar.

Te scaldă'n zorii zilei ca într'o matcă nouă,
Te'mbată cu zăpada ce frige și îngheață,
Și razele 'mproșcate de soare să te plouă!

Zvârlindu-ți de pe umeri durerea de paiață,
Infiora-vei cerul, stăpân pe zarea lumei,
Cu râsul tău ce'nvinge robia grea a humei.

TRANDAFIRUL

Imbălsămând pământul cu alba ei minune,
O roză peste noapte a înflorit în parc
Pe soclul de pe care din vremile străbune
Erôs își încordează nebiruitul arc.

Dar una câte una, petalele nebune
S'au scuturat de dorul semețului monarc,
Și când veni blajinul amurg, în soare-apune
Culese floarea moartă pe marmura din parc.

Așa se stinse tainic cea mai frumoasă roză
Ca să re'nvie astăzi în trupul tău divin,
Mai luminoasă parcă'n a ei metamorfoză...

Dar nu chiema, iubito, arcașul sybilin
Ce calcă sub picioare în serile cernite
Vremelnica zăpadă a rozei ofilite.

IN STRANĂ

In pacea înfrăţită cu umbra sfântă-a strainii,
Cercând pentru-al meu suflet neîndoelnic scut,
Zărit-am lângă mine deodată doi ochi strainii,
Ş'un zâmbet de femei din vraja lor născut.

Sub paza seculară a strâmbelor pisanii,
In mângâierea rugii şi-a schitului tăcut,
Simţii că-mi redeschide din nou amarul ranii
O singură 'nflorire de-obraz necunoscut.

O, Doamne, sparge-mi lutul și dă-mi o formă nouă!
Sub coaja unui paltin în crâng fremătător
M'oi bucura, Părinte, de părinteasca-ți rouă.

Mișca-voi printre ramuri un cer spuzit de stele,
Voi odihni fugarul popor de rândunele,
Tinzând umbrar de pace pe drum, pe trecător.

IUBITEI DE DEPARTE

Gonit de nostalgia-ți, iubito de departe,
Imi ocrotisem dorul, de sgomotul barbar
Ce'n răscolici de patimi creștea pe străzi, în «bar»
Cercând să uit fiorul și dorul ce se'mparte.

Purtând al nepăsării seninul obrăzar,
Mai singur stam cu mine acolo. – La oparte,
Știind c'a mea gândire, de vis nu se desparte,
Priveam la cei ce-asvârlă al fericirii zar.

Ca o pisică albă se-apropiă tăcută...
Mlădie ca o creangă subțire de alun...
Imi desveli iubirea ca ea de prefăcută,...

Și'n noaptea-aceea, palid cum mă sculam din moarte,
La piept păgân am frânt-o, cu spaimă de nebun
Simțindu-te pe tine, Iubito de departe.

Acuma pe vecie ne leagă împreună
Viața, amintirea, un leagăn, un cămin;
În sufletele noastre nimic nu e străin:
Îngemănat-am inimi ca sunete pe-o strună.

Prin plop cu frunza rară ne bate vis de lună,
Și poleind tot geamul fugare raze vin
Să-ți înflorească'n suflet un trandafir divin,
Ce floarea fericirii armonios adună.

**Zadarnic razemi capul de mine, — ce credință
Curată porți în ochii ce-atâta am iubit! —
Căci azi privindu-ți fața întreaga mea ființă**

**Se mistue în flacări de dorul bayaderii
Și'n locul tău o vede cu sânul răsvrătit,
Cabrând, felină, trupul sub pintenul plăcerii.**

MADONNA MIA

Sub bolta viței înflorită,
Cu dulce umbră adumbrită,
Ca din icoane răsărită,
Zării iubita mea în vis.
În chip de sfântă florentină,
Cu ochii limpeziți de vină,
Trecea plutind într'o lumină
De paradis.

Apoi urmând a lor stăpână,
Mai albi ca mieii dintr'o stână,
Veneau ținându-se de mână
Cuminți, doi heruvimi copii.

Sub paza aripelor sale
Cântau ca'n strane ogivale
De răsuna întreaga vale
Cu melodii.

Și inima fără de veste
Mi-a înflorit ca 'ntr'o poveste,
In care nu știi visul este
Predomnitor sau dacă nu'i;
Ca 'n țara basmelor în care
Nu crezi de 'i Așteptata 'n zare,
Ori mincinoasa arătare
A nimănuî.

Sub cort de ramuri veștejite,
De goana norilor umbrite,
In vremea frunzelor cernite,
Văzui aevea ori în vis
Pe-un pat de flori de beladonă,
Un chip de palidă madonă
Intr'o lumină monotonă
De cer închis.

Iar peste frăgezimea feții
Ochind privirea lor, semeții,
Veghiau în taina dimineții
Nepăsători doi îngeri rei...
Și 'n fâlfâiri de aripi grele
Umbrarul patimelor rele
Il așternau ca largi zăbrele
Pe fruntea ei.

Și inima-mi fără de veste
Se veșteji ca 'ntr'o poveste,
In care toamna doamnă este
Pe racla recelui pământ,
Și n'a 'ntrebat pe negrii îngeri
Pe cine duc fără de plângeri,
In ale zorilor răsfrângeri,
In spre mormânt.

VEDENII

NAUFRAGIATUL

Drumul lui trezind spirale în repaosul profund,
Cobora cu ochi de sticlă, alb ca varul, prin pereții
De calcare unde'n umbră, alipiți de veci, bureții
Iși mișcau pădurea vie pe abise fără fund.

Se-afunda încet, cu calmul putrezitelor carene,
Care'si duc în voe marfă, căpitani și mateloți,
Pribegind în oceane, fără cârme și piloți...
Cobora lipsit de brațul așteptatelor Sirene.

Și pe când treceau deasupra, sus, în goana unui port,
—Ca un sbor ușor de umbre peste câmpuri elizee,—
Caravelele 'mpânzite în suflări de alizee...

Se-afunda prin întuneric nepăsarea unui mort.

DAI NIPPON

Soarele, pierind prin ceață cu lunară amăgire,
Vesperala lui fință risipește împrejur,
Și ne-arată'n depărtare ca un cărăbuș de-azur,
Insula nelămurită pe a mării strălucire.

Stânci cu chipuri de balaur de pe coastă se desfac,
Și cetăți iluminate, cu pereții de hârtie
Ard acum ca lanterne chinezești, pe când pustie
Apa mării fără spume le-oglindește ca'ntr'un lac.

**Tace vântul sus în funii, și tăcută cade rama.
'Naintăm, vâslind cu teamă, ca în preajma unui vis,
Căci deodată urcă gemeni pe un cer albastru'nchis
Cercul lunii de jăratice și-argintatul Fuji-Yama.**

I A Z U L

O strașină de moară... un iaz întins... și luna
Ca un tăiș de nacru, tăind al apei fir
Și despărțind vremelnice, înaintând întruna,
Al nopților albastru, de-al zilei trandafir.

Fugară înflorire, melodios Ophir,
Lumină nevisată în care câte una
Melancolii coboară văzduhul de safir,
Și inima sonoră își încordează struna...

Pe când pe valuri netezi schimbate în platină,
Spre răsăritul roșu sau asfințitul roz
Alunecând lin, luna de-argint ca o patină
Se 'nclină în penumbra înaltului rogoz.

T H U L E

Es war ein König in Thule...

**Prin cleștarul apei limpezi, când amurgul o desfide,
Cresc din adâncimea umbrei turle nalte de mărgean.
Un oraș-nălucă doarme ancorat în ocean
Pe limanul madreporic al apusei Atlantide.**

**Sub eflorescența algei cu mișcare de reptil,
Reapare amăgirea unui Thule singuratic:
Thule, unde visul nordic adumbrise visul atic,
Când Tristan visa alături de Endymion copil.**

5

**Ce pescuitor de doruri scufundate și de scule,
Renăscut din spuma mării ca un zeu greco-latin,
Suflete, îți va aduce din vânatul lui marin,
Irizată de talazuri, cupa regelui din Thule ?...**

ARTEMIS

Un val de umbră crește pe șesuri cenușii.
Sub grindină de tropot se culcă iarba moale.
Din negurile vremii vin negre herghelii
Mânate ca de-un viscol de-a patimii răscoale.
Spre ceruri se înalță cu mugete de tauri
Chemarea milenară a marilor Centauri.

Iși clatină tulpina pădurile de fag,
Și 'n vânturi își resfiră pletoasă frunzătură.
Frontonul își sfărâmă înaltul sarcofag:
Artemis dă în lături a veacurilor sgură.
Vibrând, din arc de fildeș, pornește-a ei săgeată,
Și ca o rază 'n umbră, se 'nfige 'n neagra cea.tă

Infrângerea își urlă poporul legendar.
Se macină pământul sub grelele copite,
Și pe lunara față-a câmpului de var,
Se 'mprăștie o goană de umbre prelungite,
Pe când ivit din ramuri ce vântul despreună,
Fosforescent, în noapte se'ndoaie-un arc de lună.

NOAPTE PE STEPĂ

Greerii

Țârâe greeri.

Stol de cocori

Țipă cocorii.

Amurgul

Amurgul ce moare: cer numai și zare.

Vântul

Vânt nebunatic, sălbatic.

Norii

Trec norii:

**Repezi corăbii prin limpede aer
Pierind.**

Iarba stepei

Freamăt de aripi, șoptive, și vîer,
Se'ntind.

Stepa

Și stepa boltită în zare ca marea,
Și stepa uitată, revarsă uitarea.

Noaptea ce vine

Chervanul se-oprește. Adorm călătorii,
Și focul trosnește.

Stol de cocori de departe

Țipă cocorii.

Călăuza cămilelor cântă spre ziuă

Cămilele calcă pe stepe
Ca valuri pe mare.
Se leagănă stepele noastre
Ca apele mării.

Un foc scânteiază pe stepe
Ca stea a pe mare.
Sărate sunt stepele noastre
Ca apele mării.

Și cortul albește pe stepe
Ca pânza pe mare.
Tăcute sunt stepile noastre
Ca apele mării.

Și vise se 'nalță pe stepe
Ca pasări pe mare.
Larg freamătă inima noastră
Ca apele mării.

CÂNTECELE CAZACULUI

I

Pe șesul nins fără ninsoare,
Cresc codrii desfrunziți sub lună,
Sau suliți, pâlcuri, se adună
Pe stepă oare?

O, suflete, te prind călării!
O, suflet, tremură, căci iată
Cum vin prin iarba nearată
Haiducii zării.

Cazacii, vântul: cot la cot..
Cazacii: scară lângă scară,
Vârtej, potop... cu sulji ară
Văzduhul tot...

O, suflet, vânător de vise,
Te lasă 'n urma nălucirii
Pe stepele închipuirii
Intredeschise.

II

Pe stepa legănată de vântul primăverii,
Legați-vă iubirea de inimi și de șea,
Ca o dorință surdă, pitită, a panterii
Când vede cerbul negru pe câmpul alb de nea.

La pândă, la pândă
Oigur lângă Oigur!
Și stepa împrejur
Cu iarba ei plăpândă...
La pândă Oigur!

Pe stepa nemișcată sub jar aprins de vară,
Legăți-vă isbânda de suflet și de-oblânc,
O! cei de-un neam cu lupii ce'n liniștea lunară
Pornesc pe stepa largă de dorul ei adânc.

Călare, călare
Oigur lângă Oigur!
Și stepa împrejur
Sporind din zare'n zare...
Călare Oigur!

Pe stepa argintată de bruma toamnei sure,
Legăți-vă norocul de inimi și de șea.
Uitați că'n sbor săgeata veni-va să vi'l fure,
O, voi, stăpânii morții, dar stăpâniți de ea.

'Nainte, 'nainte
Oigur lângă Oigur!
Și stepa împrejur
Cu visul ei fierbinte...
'Nainte Oigur!

**Pe stepa troenită de-a iernilor urgle,
Legăți-vă mormântul de suflet și de-oblânc,
Când corbii de pe ceruri de sânge, reînvie
Intunecând amurgul cu norul lor adânc.**

**Spre moarte, spre moarte
Oigur lângă Oigur!
Când stepa împrejur
La toți ni se împarte,
La moarte Oigur!**

III

Mi-ai ars coliba de cioban,
Și turmele, mi le-ai răpit,
Strămoșii, mi i-ai necinstit,
Iubita, tu mi-ai pângărit
O, Timur Khan!

De-un neam acum cu lupul sur,
Trăesc ca lupul pe pământ.
Așvârl din arcul meu răsfrânt,
Urlând, săgeata mea în vânt
O, Khan Timùr!

De trece'n zare vre-un chervan
Il jăfuesc după-al meu plac.
Ce'mi pasă dacă'n iarbă zac
Atâția morți pentr'un cazac
O, Timur Khan!

Va răsări și ziua, jur,
In fața mea când tu vei sta,
Când ghioaga mea și ghioaga ta
Cu dor de sânge vor lupta
O, Khan Timùr!

Dar ne'nfrânatul meu cârlan
Goni-va negru'ți armăsar.
Obrazul tău va fi de var,
Și pieptu'ți roșu ca un jar,
O, Timur Khan!

IV

Inmădierea largă a stepelor oigure,
– Intrecerea nebună de iarbă și de cer, –
Ce'n zori de zi se naște cu freamăt de pădure,
Și prin amurguri scade armonizând murmure,
Dorința mea de ducă și calul meu o cer.

Plugarii să rămână în strântele bordee !
O, suflet fără margini, spre nesfârșit mă du
Pe stepa legănată de nalte graminee,
Căci numai stepa poate nomadului să dea
Beția voiniciei ce'n ziduri se pierdu.

Cazac rănit de moarte cu sângerândă rană,
Călare ostăşeşte de sulii biruit,
Nu vreau culcuşul, țeapăn întins sub sfânta strană,
Sub crucea prăvălită greoaie ca o stană,
Ci iarba vreau să'mi cânte cu val neliniștit.

Din huma mea trupească să crească-albaștii scail,
Când gândul lunii urcă pe ceruri sinilii...
Și poate printre stele vor căuta Nogaii,
— Povestitori de basme și păstorindu-și caii, —
Privirea mea stelară veghind pe herghelii.

DUŞMANII

Morților din pădurea Argonne

Se depărtează lupta, și tunul doar împarte,
Pecetluind isbânda, înfrângerea pe culmi...
Bubuitoare, furtuna descrește'n zări departe,
Și pacea se strecoară'n dumbrăvile de ulmi.

Văratice pădure re'nvață fremătarea
De ramuri și de aripi, de frunze și de vânt.
Lumina milostivă povățue uitarea,
Și crângul tot se ține de biblicul cuvânt.

Sburdalnic, prinde spumă pârâul pe pietrișe ;
Sfios, un ram de umbră se'ntinde pe poteci ;
Un epure cutează o raită'n luminișe ;
Șopârle friguroase se trag din erburî reci...

Și codrul urmărindu-și menirea sibilină
La dânsul găzduște doi trecători. — Ei stau
Alăturați de-acuma cu'ncredere deplină...
Dar ce de ură, 'n vremea când nu se cunoșteau.

Ca doi hoinari tovarăși, culcați cu burta'n soare,
Feriți de orice grije, dulceața zilei sorb,
Și dorm cu-atâta poftă... Ce somn adânc dorm oare
Că nu le-alungă visul un sbor greoi de corb ?

TURLA

Intr'o seară de răsvrătire

Ca un catarg se 'nalță pe nava catedralii
De veacuri ancorată în praful de pe strezi,
O turlă pângărită de-a caselor grămezi,
Ce 'ntunecă 'nțelesul prea sfintelor vitralii.

În van, străine, cauți prin cerul de Rusalii
Sonorul sbor de clopot, pe care îl visezi,
Și 'n Angelusul serii zadarnic te încrezi...
Tăcută se boltește ogiva catedralii.

Disprețuind orașul, azi turla nu răsună
De vocile arămii vibrând prin înserări,
Așteaptă înclinată. — În răsărit de lună,

Eșind spre larg din portul de patimi și de vină
Pornește catedrala cu prora în lumină
Pe marea necuprinsă a înstelatei zări.

Intr'o seară de resemnare

**Ca un Christos de piatră pe culmea catedralii,
De oameni ridicată la colțul unei strezi,
Din nou însângerează umbritele vitralii
Azi turla pironită de-a caselor grămezi.**

**Coboară Angelusul din cerul de Rusalii
Cu glasuri de arhangheli, pe care le visezi
Străine, ce 'n altarul pustiu al catedralii
In mistica putere cu totul te încrezi.**

**Dar cine în cetate mai şade să asculte
Clopotniţa uitată ce plânge 'n înserări ?
Oraşul îi robeşte cu farmece mai multe.**

**Şi turla, care soarta cetăţilor domină,
Granitul sfânt schimbându-şi în cruce de lumină,
Îşi răstigneşte visul pe neatinse zări.**

*Palpită lămpi, spre ziuă stingându-se. — La geam
Privești nemărginirea oraşului, din care
Ca eri se naşte «astăzi» în uruit de care...
Oraşul unde 'n vremuri alătura plângeam*

*In gama monotonă de fabrici şi de uliţi,
Ce zilnic răspândeşte şi iar absoarbe 'n ea
Aceeş omenească silinţă ce nu vrea
Să frângă pentru vise biruitoare suliţi.*

*Afară străduința noroadelor se 'mbată
Lovind pe nicovală metalul dur și clar ;
Și pulsul surd al muncii începe iar să bată
În piepturi și 'n motoare : nostalgic, ritmic, rar.*

*Dar sus, sus prin spirale de fum, spre răsărit
Se 'nalță un sbor și sue pe scări de armonie.
Cetatea 'n trepidare de fer n'a bănuț
Că, slobod, sparge cerul un vîers de ciocărlie.*

*Cînd singur, pururi singur, te'ncerci în zori, de zile
Să prinzi scînteii de versuri cu griji de alchimist :
Presari cenușe numai, pe înegrite file...
O, aripi spre lumină ! O, lut masiv și trist !*

CASA AMINTIRII

*Nu știu în care seară pe tainica alee,
— O 'ncondeiase toamna cu-amurgul ei subtil, —
Sub tagi pășind alături de umbra lui Virgil,
Am întâlnit un înger cu gene de femeie,*

*Am întâlnit un înger cu ochii de copil. —
Mi-a spus: «Sunt Amintirea.»—și eu strigai: «O zee,
Zadarnic vrea poetul din suflet sa te iee :
Prin visul neființei îl urmărești tiptil.*

*Ca heruvimii Legii ai aripi de lumină,
Și ești de-o frumusețe atâta de deplină
Că reînviezi trecutul și tremătarea lirii...»*

*Tăcusem... și când noaptea prin codrul secular
Ne 'nvăluie cu pace și cu argint stelar,
Ajuns-am fără veste la casa Amintirii.*

Mamei mari

E casa amintirii o casă cu pridvor,
Cu brâne și chilimuri pe încăperi zidite.
În drumul către dânsa, țin streajă dreaptă plopilor,
Și în pereți icoane de morți bătrâni veghiază.
Strămoși din altă vreme, de care-uitând de jocuri
Copii ne apropiarăm privind cu sfîciune
La fețele lor șterse de sfinți în mănăstiri.

În casa amintirii nu'i *astăzi* și nu'i *eri*,
Căci orologiul vremii a încetat să bată
Și clipa netrăită a înghețat pe el.
Dar prin iatac adesea te-apucă și te fură
Miresmele cosite a florilor de fân,
Păstrate sub răcoarea pânzetului de în.

Și seara pe divane în liniștite-odăi
Tot mai pogoară cântec și zumzănit de strună
Ca de pe alăuta plăpândelor visări,
Când în apus de soare și 'n răsărit de lună
Simțim zădărnicia întâilor uitări.

Rămân aceleași toate, și somnul fără sbucium
Il dorm sub coperișul aceluiaș trecut.
Stafie, trece gândul prin casa mea străveche
Sub raza călăuză a visului tăcut.

— În casa cu pridvorul boltitelor zidiri
Ca 'n ori și care toamnă ca umbre, umbre, umbre...
Sosit-au trecătorii aduși de drumul verii,
Sosit-au călătorii ca'n ori și care an.
La chip, la port sunt gemeni și numai sunt aceiași,
Căci ochiul fiecărui ascunde altă clipă
Fugară, împietrită în câte-o amintire...
Și fie-care 'n spate povara ei o poartă
Ca s'o descarce 'n poala boltitelor cămări,
Și fie-care 'n suflet durerea ei o duce
Ca s'o adoarmă 'n pacea tăcutelor cămări...

Și toți pe lângă vatră s'așează : licărește
Ciudat lumina vieții, pe rând în ochii lor.

— De mult uitasem casa cu plopii însoțiți.
Dorind o împăcare voit-am s'o revăd.
Schimbată am găsit-o și fără suflet, nouă,
Necunoscut de nouă, ea, buna casă veche,
In care colindasem sălășluindu-mi viața.

Și reîncepe ceasul să bată ne'ncetat,
Și vremea desrobită pornește măsurat...

Și închizând în urmă odăile străine,
M'am dus, m'am dus în lume, cu-atâția morți în mine...

NOCTURNĂ

Prin nucii din vie,
pe plopul din zare murea asfințitul,
și 'n mine murea,
și 'n geamul ferestrei deschise
pe vise.
In toamnă târzie,
în luna Brumar,
când frunze luându-și răvașe de drum
au aripi de vânt,
și sboară ca păsări acum,
la pământ.

Dela cules, arare ori,
 venea
un cântec vechiu, un cântec vechiu
 de dor, de jale,
plângând aleanul tuturor,
 agale.

Și glasuri de fete cu umbra veneau,
 și scârțâia pe caldarâm
 un car
 pe dealuri cu lună,
pe-urcușuri ninse cu var.

Visam în noapte... visam...
De ce deodată m'am trezit
 străin
în locul unde am crescut
 tovarăș altor vremi ?
 Mă minunam
de par'că eri sosisem ici pe lume.
 Și-am auzit afară
ca 'n mersul de șoareci în noapte venind,
 și-am tresărit
 uimit.

Pe scara de piatră ce urcă 'n pridvor,
recunoscui
un neam întreg.
Cu cât priveam
necunoscuții-i cunoșteam.
Erau precum fusesem :
copil, băiat, flăcău...
tot ce-a trăit odată,
tot ce-a pierit de mult.

Cu fețe albe ca de morți, cu vii priviri
tăcuți veneau :
cei mici în frunte, cu ochii mari,
cu plete lungi cum le purtam
pe-atunci.
Zâmbeau cei mici,
și după ei
mai gânditori pășeau cei mari
spre mine.
«Tot țințirumul meu de morți
adânc îl port
în fund de suflet îngropat».

– strigai de spaimă – «Ce-ați venit» !

Nimic n’au spus.

Cu ochi mirați priveau cei mici

nevinovat și lung.

«Ce vreți ? răspundeți !» am țipat.

Nimic n’au spus,

dar ochii lor simțeam cum mă

străpung.

De groază mută, am șoptit :

«Pierși, pierși...»

Nimic n’au spus,

dar pașii lor mărunți în depărtări

i-au dus.

În toamnă, târziu,

în luna Brumar,

când frunzele joacă ’nvârtite pe drum

cu vântul în horă cu ele,

am priceput :

veniseră să-și ia răvaș de drum,

să plece și ei cu frunzele moarte,

departe, departe...

Și m'au lăsat singur acum,
ș'un aprig dor m'a înjunghiat,
un dor de ducă după ei, —
după copiii ce s'au stins în mine,
să plec în noapte, să plec...

In vie,
în geamul ferestrei închise,
și 'n mine,
amurgul murise.
Dela cules, din când în când,
un cântec vechiu, un cântec vechiu
venea plângând...
Adus de vânt, în vânt adie
pierind în vânt.
Și singur stau
străin, visând.

IN TOAMNĂ

I

Te iau, te strâng la pieptu-mi. – Copilo, ce departe
Te simt! Căci vezi acuma e ceasul liniștit,
Când bate iar la garduri cu pasul ostenit
Cobzarul toamnei, vântul în strai de frunze moarte.

Nu plânge... E zadarnic și oaspele'i poftit.
Fu scris să vie astăzi purtând a morții carte.
Și toate câte fost-au, ne par cum sunt: deșarte.
Deschide numai poarta, rostindu-i bun-venit.

Deschide largă poarta, bătrânului cobzat...
Ne-o spune jalea veche uitată de demult,
Și hora amintirii se va roti mai rar.

Fuzi ? Se depărtează spre zarea de cenușe
Cu sufletele noastre... Sunt singur și ascult,
Cum bate veșnicia în pieptu-ți de păpușe.

II

Pe drum mergeam alături. – A toamnei melodie,
Tăcută se lăsase cu seara peste vie;
Prin codrii de rugină, pe pajiștea pustie
Simțeam un freamăt parcă în suflete că'nvie.

Era un sgomot dulce și dureros, un cânt
Ce'n inimi se născuse și'n ele ni s'a frânt.
Apropiati deodată și fără un cuvânt,
Am stat să ne petreacă al toamnei rece vânt.

Și tu mi-ai spus: Trecutul întreg nu e trecut;
Din el iubirii noastre să făurim un scut. —
Dar vocea ta în umbră părea o nălucire...

Eu ți-am răspuns: Trecutul rămână în trecut,
Căci clipa vecinicii mi-o dai dintr'o privire. —
De ce în umbră glasul mi părea o amintire?

III

Nu mai vorbi, nu râde, nu te gândi, nu plânge,
Nu mai visa zadarnic: e prea târziu acum.
O! nu'ncerca nici mila, și mâinile nu'ți frânge.
E prea târziu să crească jătaticul din scrum.

Nu vezi ce toamnă tristă? – Cu pete mari de sânge
Se irosește frunza pornită 'n zbor pe drum.
Nu mai vorbi, nu râde, nu te gândi, nu plânge.
Prin codrul de cărbune plutește-al iernii fum.

— Răspuns-ai: La Văratec, din vremuri legendare
O Sfântă'i zugrăvită de un necunoscut.
Icoana byzantină un farmec straniu are,

Căci veacuri după veacuri s'au perindat tăcut,
Răpindu-i strălucirea, dar tot mai blând ne pare
Obrazul ei, asemeni iubirii ce-a trecut.

IV

Pustie e grădina, pustie casa toată
În care o iubire crescuse an cu an.
Ce mari sunt azi copacii! Sub ramuri de castan
Pridvorul alb în frunză de ederă înoată.

Fântâna părăsită rămas-a fără roată,
Se pierde şerpuirea potecii într'un lan,
Şi sub moscheea verde a codrului, persan
Covor aştern arinii în zilele de sloată.

Cărările înguste zadarnic le cutreer !
Străine îmi sunt astăzi, sau eu le sunt străin ?
Dar neschimbat prieten un ȋârâit de greer,

Ăcelaş ca şi-*atuncia*, în clipe de tăcere
Reînflorind visarea cu roze efemere,
Îmi sângerează pieptul cu-al amintirii spin.

V

Plutaşul Moarte trece pcibeag pe râul lumii.
Iar după dânsul veacuri, popoare, 'n jocul spumii,
Târâte de puhoiul pătat de înserări,
Se scurg spre vecinicia potolitoarei mări.

Şi Moarte surugiul, cu frâu 'n dinţi, călare,
Noroadele goneşte pe-a timpului cărare.
Iar, veac de veac se leagă în urmă: nor de scrum,
Şi pulbere s'aşterne prin praful de pe drum.

Și Moarte pivnicerul din toamnele târzii,
Ciorchine de popoare ca struguri culegând,
La linurile vremii le duce cu pas rar.

Dar pentru noi, Iubito, al morții lăutar
Să cânte. — Simți cum pierе trecutul rînd pe rînd,
Uitarea cum burează în suflete pustii?...

ULTIMA NOX

Crivățul, milogul iernii, tot mai bate la fereastră.

**Stam acasă
pe un jeț privind la foc...
Gol cerdacul,
întuneric;
doar la geamuri, când și când,
flori de ghiață minunate
prinse de amurg sclipeau,
tremurând
câte-o clipă – ca de frig.
Trosnea focul.**

Umbre, rânduri se jucau urcând pereții ;
iar în fața'mi sta oglinda,
sta oglinda,
iar în fața'mi stam și Eu.

Era ger...

Mi-aduc aminte eram trist, ursuz și singur,
singur așteptând la noapte
musafir pe Anul nou.

Și gândeam cu râs amar: ce-mi va cere musafirul,
ce-o să'i dau și ce'mi aduce ?
dar știam de mult ce vrea.

Deci privind la mine'n față, am grăit :

Da, o să vie.

Te va lua sărman tovarăș cum a luat și frații tei
și în groapa amintirii
te va pune Anul nou.

Vei dormi cuminte—Cine știe vei visa de mine, poate
fără de prilej atuncea voi simți un straniu dor,
și nepricepând voi plânge.

Vechiu tovarăș, o să vie

Anul nou. —

Sufletul meu din oglindă n'a răspuns,
dar am văzut
doi ochi blânzi...
și un trecut
mă înfiora cu ruga lui smerită, mută...
Frig mi-era.

Trosnea focul adâncindu-se'n cenușe.
Negre, lungi
umbre rânduri se jucau urcând pereții.
Simt cum visul le întinde și le duce
tot mai sus...
și cu ele mă topeam în întunec.

M'am trezit? — târzie noaptea,
și trezind ciudat oglinda,
jarul...
Ș'am zărit cu ochi de spaimă tocma'n față două chipuri
gemene și nu.
Unul se ștergea ca bruma unei seri de toamnă sură

cu privirea grea de gânduri și de trai și de dureri.

Limpede ca primăvara,

altul

se ivea.

Oare s'a lăsat o bură ?

Scuturându-se'n cenușe, trosnea focul.

Scânteii mari

ca luceferii din basme, își luau sborul spre pereți.

Simt cum visul le aruncă și le sparge

tot mai sus...

și cu ele pribegeam prin constelații.

Soare !

pe podele s'a vărsat și pe țavan.

Tot văzduhul e lumină,

toată casa...

iar afară ce zăpadă care râde către geruri cu dinți albi !

Cerul a stropit copacii cu polei de pietre scumpe.

Zurgălăi de sănii... bice...
vîn cu vîntul,
cu el pier.

Și sculat eu sorb lumina;
mă simt însu-mi o scîntee și-un izvor neînceput
ce fâșnește într'altă viață.
Capu'i gol de amintiri,
gol de gânduri învechite,
și de vise.

Nu mai e nimic ?

E setea nesfârșită de a trăi
într'o lume parcă nouă.

Vesel și mirat, gândit-am :

Ăstăzi am un suflet nou. —

Deci rîzînd de nebunia-mi, ridicai în față'mi ochii,
dar rămas-am alb de groază, împietrit,
zărind oglinda,
și pe-acela care'n trupu'mi
sta privind,
privind la mine.

TEMPLUL MEU

Nu e moscheea sfântă, în nopți de Ramazan
Când umbra de pe lespezi se'nalță ca o mare,
Și candelatârinate de boltă, funerare
Veghează stranii slove culese din Coran ;
Pe când desculți Moslimii, proptiți în frunte, visul
Nedeslegat, desleagă.

Nu e nici catedrala scăldată în amurg,
Cu stâlpi svârliți spre ceruri ca brațe rugătoare,
– De veci încremenită pe-a timpului cărare. –
Ca lacrimi stropi de apă din cripte negre curg ;
Pe când plecași Creștinii, proptiți în piatră, visul
Nedeslegat, desleagă.

E casa bătrânească sădită printre nuci,
Pe-un vârful de deal. — În toamnă, pe gardul de uluci,
Atârână grape grele, dulci strugurii, și'n vii
Își împletesc albastrul cu frunze ruginii...
Dar sita înserării suflată'n aur, visul
Nedeslegat îl lasă.

CA 'N POVESTE

Domnea în vremea veche un Crai și o Crăiasă.
Ei, buni ca alba pită, dospită de pe masă,
Purtau zăpadă 'n creștet, și primăveri în piept,
Căci gândul le fusese și blând și înțelept; –
Și flori târzii crescute sub neaua iernii 'n drum,
Doar amintiri de bine mai culegeau acum.

Dar le certa norocul un singur rău mereu:
Copii să aibă 'n casă nu dase Dumnezeu,
Și mult le-ar fi fost dorul s'adoarmă-o zi pe spate
Ca brazil de la munte cu crengile rotate,

Umbrîți de însă-și umbra roditului vlăstar.

— Nădejtile apuse ademenesc mai rar,

Și vă găteați obștește și singuri spre mormânt,

Când se 'ndură Prea Sfântul de traiul vostru sfânt,

Și-o bună dimineață trimise 'n casa voastră

Un pui de fată-adusă de-o pasăre măiastră.

Iar când v'ați zărit visul alături de voi,

Albastrul din privire v'a înflorit. Apoi

Ileana i-ați pus nume ș'ați poruncit să fie

Botez cum n'apucase a voastră 'mpărăție.

Din patru părți de lume, acum curgeau șirag

La Curte musafirii cinstiți — de ți-era drag

Să vezi voinicii mândrii din șea cum se desprind,

Și mândre Cosânzene pe praguri răsărind

Ca floarea după ploae; vestiții Impărați

Cu pravila în mână și 'n zale îmbrăcați,

Vlădicii, cuvioșii, în cărje și 'n potcap,

Și cărturarii gârbovi ce poartă lumea 'n cap...

— Dar iată și o zână în mersu'i legănat...

Ea portul la păiajen în zori și l'a lucrat

În două ițe numai, când iarba moale, naltă
Adună pietre scumpe și rouă la olaltă...
De borangic năframe pe plete lungi îi flutur'
Și poartă în spinare o aripă de flutur,
Și unde 'i sboară ochii s'aprinde strop de soare...
Iar Luna, însăși Luna, veni cu Carul Mare,
Când noaptea învelește pădurile de rodii,
Și vezi trecând pe ceruri rătăcitoare zodii...
Piticii de la munte cu graiul ne 'nșeles
Drept cărucior de poștă, în pripă, și-au ales
Ciuperca roșe trasă de patru epuri sprinteni
Ce Broască, surugiul, îndeamnă dând din pinteni.
Iar când sunând din frunză pădurile de laur
Deschiseră cărare, sosi și un Balaur...
Luceferii veniră călări pe curcubeu,
Și Soarele, departe mai mult nevrând să stea,
— De necrezut povestea 'i, dar încă nu vă mint —
Ivitu-s'a din umbră cu nimbul lui de argint...

Și a trăit fetița de'mpăcat
Mai mândră ca lumina lunii pline,
Dar ochii ei aveau priviri străine
Și inima 'i era cleștar curat,
Căci Dor nu turburase niciodată
Cu visul lui, visarea ei de fată.

Venit-au ca s'o ceară la părinți
Din patru părți din lume, peșitorii ;
Ea îi oprea cu zâmbetul surorii,
Și îi gonea cu ochii ei cuminți...
Și fruntea Împăratului se 'ncrunță,
Dar casa lui rămase fără nuntă.

Zadarnic întruni bătrânul Crai,
Cu zor la Curte babele și vracii,
Din trupu'i tânăr să alunge dracii,
Și s'o îmbrace cu-al miresei strai,
Copila lui rămas-a de zăpadă:
Plecat-au peșitorii toți, grămadă.

Și luni de zile au trecut, și ani...
Sub arcuirea merilor în floare,
Se plimbă singură 'n apus de soare
Domnița străjuită de castani;
Când, iată, în vederea'i nu se 'ncrede,
Pe Făt-Frumos călare că mi'l vede.

Semeț grăește fiul de 'mpărat:
Prin șapte țări venii, Domniță dragă,
Iubirea ta să'mi fie ca o fragă
Unui drumeț de drumuri însetat. —
Obrazul fetii i se face nalbă,
Pe-un ram de măr își culcă fața albă.

Incet răspunde fata de 'mpărat :
Când ramul meu purta-va măr de aur,
Eu voi simți al dorului tezaur.
Ia ramul și te du neturburat ! —
Și Făt-Frumos îl ia cu minte dreaptă,
Spre Răsărit nădejdea lui se 'ndreaptă.

.

Și primăveri de-arândul se înveliră merii,
Și iarna foi de aur din pomi a scuturat,
Și ea privea amurguri pe drumul depărtat,
Pe care el pornise în zarea primăverii...

Dar primăveri și ierni, pustii s'au îngropat,
Și nu s'a mai întors feciorul de 'mpărat.

LA CULESUL VIEI

El — ei.

Toamna și-a întins marama de aramă pe zăvoi;
Tae aerul cu sboruri mici și frânte, rândunele;
Frunze cad, și 'n praf de aur, de la munte după ele
Pică și treptat se umflă gârla turmelor de oi.

Am lăsat pridvorul casei sub umbraru'i lat de nuci,
Urmărim, urmând poteca, șipotul de apă vie;
Pasul nostru sperie sturzii hrăpăreți, și sus în vie
Dulci, se pârguesc la soare strugurii de pe butuci.

Să'i oprească de la jafuri nu vedem nici-un pândar,
Și ciorchina rumenită, bob cu bob o s'o aleagă...
Crede-mă, Iubito, 'n van e, căci al lor e-al toamnei dar.
Lasă-te de voe bună ca Ȑmor să te culeagă!

Ea — lui.

Urcăm iar poteca la vie în toamna ce 'ntârzie-acuma;
Răpit-a eri culegătorul dintr'ânsa roditul ei rod,
Și jalnic sub vițe golașe s'așterne al frunzei norod,
Pe care, cu giulgiul ei rece, încet îl acoperă bruma.

Ce tristă e viea culeasă sub cer căptușit și opac!
Ce trist e când nu'i sburătoare să'nscie în aer vre-o dungă!
In juru-mi e pace, și totuși dorințele nu se alungă:
Lovit în furtuna de patimi mi-e sufletul ca un copac.

Acuma flăcăii frământă în lin caldul must sub picioare
De sânge își pare că'i grapa strivită 'n călcâiul semeț,
In veselul cânt de lăută și'n chiote de cântăreț...
Iubite, să nu-mi calci iubirea, căci va sângera și mă doare

El — ei.

Primii fulgi de-omăt pe streșini par lumini de lună plină,
Și e noapte cristalină sub un cer cu disc solar.
Alb și rece e ca luna, soarele ce-atâta jar
Ne aprinse odinioară în văpaea de lumină.

Vin, sporesc, prelung răsună goarneau de vânători,
Dar se potolesc cu 'ncetul. — Doarme tot acum. — Ascultă
Cum în pivnițe 'ncuiate, zăvorit cu grije multă
Numai vinul nou mai cântă spumegând prin zăcători.

Ea — lui.

*Au tăcut sub neaua vremii ale patimilor goarne,
Dar ne fierbe încă 'n inimi al dorințelor pelin..
S'așteptăm să se prefacă mustul fără preț în vin
Și nectarul amintirii în pahare să ne toarne.*

*Izvorul amintirii se pierde ne'nceput..
Acelaş fân în floare ne urmăreşte 'n luncă.
In rugăciunea serii adoarme-aceeaşi muncă
Pe dealul unde doarme întregul meu trecut.*

*A vremilor furtună ne stinge şi ne-aruncă
Lumina fericirii în candelă de lut.
Dar noi ce'n piept ascundem un cimitir tăcut
De clipe care fură, domnim a ei poruncă.*

*Noi știm deșertăciunea clipitelor ce sânt.
Ca două umbre trecem ; pășind pe un mormânt
Urmăm cărarea noastră în liniștea ce pare.*

*Acei ce ne trăiră și au iubit în piept,
Mai mor a doua oară cu noi în înserare,
Sau ne măresc trecutul cu ochiul înțelept ?...*

CÂNTECELE MĂRII

*Mi-ai cerut, privind talazul nebrăzdat de nici o navă,
Unde'și moae doar aripa sborul unui elcovan,
Să-ți aduc din fundul mării ca pescarul năzdrăvan,
O minune să desfete nostalgia ta bolnavă.*

*Și prin valuri translucide cu vibrații de fosfor,
Unde tremură sargasul și se 'nalță goemonii,
Lângă stelele de mare cu 'nflorirea anemonii,
Scufundat-am în adâncuri dorul meu lampadofor.*

*Cu lumina într'o mână și într'alta cu tridentul,
Gol, purtând în ochi iubirea, și năvodul între dinți,
Dar purtat de amăgirea unei veșnice credinți,
A lăsat să'l năpădească și să-l tragă'n fund curentul.*

*Pescui ursine rare, mărgărint cu luciu de stea,
Pe nisipuri fabuloase ca grădinele Golcundei,
Când cu soarele, din zare vine cavalcada undeii
Cu penasuri de lumină și cu coamele de nea...*

*Și culese flori de nufăr—ce pe țărm erau meduze,—
Scoici trandafirii ursite s'aibă-un farmec feminin,
Când în adumbrirea zilei valul mării e senin,
Și în limpeziri de vise formele devin confuze.*

*Lumină smaraldul arctic sub ghețarul triumfal,
Duse plasa în azurul înșoritelor escale,
Și din apa nemișcată până 'n ape tropicale
Toate mările cuprinse le aprinse val cu val.*

*Răscolind prin oceane irizatele vitrine
Cu crengi roșii de coraliu și cu alb mărgăritar,
Dorul meu și-a tras năvodul din talaze pentru tine,
Dar în el găsit-ai numai, din întregul mării dar,
Sarea lacrimelor mele printre spumele marine.*

I

Apare a Polului magică stea
Pe albe pustiuri de ghiață,
Și'n noapte, de țărături cuprinse de nea
Verzi valuri vuind se agață.

Răsună ghețarul cu ropot prelung,
Când apele dau să-l pătrundă.
Prin somnul zăpezii chemări îi ajung
Rostite din undă în undă :

— Departe e-o mare cu val de smarald
Spre care vâslează năerii.
Murmură talazul și'n aerul cald
Șoptesc foșnitori palmierii.

Trec pasări cu pene albastre, în stol,
Umbrind străvezia-i oglindă,
Și'n cercuri răzlețe *atol* după-*atol*
Se'ncearcă zadarnic s'o prindă.

Cresc poame de aur, rodesc, apoi cad
Pe iarbă culese de vânturi
In insuli-grădine, ce tainice scad
Prin zări, ca'nflorite pământuri. —

Lung geme ghețarul; să plece ar vrea
Spre marea de-apururi senină,
Dar frigul îl leagă, și-a Polului stea
Ii varsă o rece lumină.

Și gerul trosnește de dorul etern
A soarelui fără să vadă.
Năprasnic se sbate: din albul infern
Se rupe un pisc de zăpadă.

E slobod, și drumul se'ntinde spre Sud!
E slobod pe sloboda mare!
Prin spumă de valuri, cu creștetul ud
Despică o nouă cărare...

Și lasă Banchiza cu tristul ei Nord. —
Il smulge dorința păgână...
Și tremură steaua, și-al mării acord
O ultimă rugă îngână.

Departe, pe-o mare cu val de smarald,
Se'nalță un sloi de ninsoare. —
Fantastica navă în aerul cald
Descrește sub raze de soare...

Vin pasări cu pene albastre alin,
Umbrind străvezia'î făptură,
Pe care de-acuma cu farmec deplin
Și visul și moartea, o fură.

Pe când peste Poluri o limpede stea
Cu raza ei tristă transpare,
Ursită de-apururi pe ceruri să stea...

Și pleacă ghețarii pe mare.

H

Valul-oglinďă
Tremură stele ;
Umbre, pe ele
Norli colindă.

Pacea'noptării
Rece se lasă,
Ca o mireasă
Sfântă a mărij.

Profilul antic,
O luntre celtă
Și-îndreaptă, sveltă,
În spre Atlantic.

Mort doarme totul.
Singur pe mare
Stă'n nemișcare
Palid, pilotul.

Dar sub amarul
Apei ce crește,
Se risipește
Galben, ghețarul.

III

Se 'nalță soarele din mare
Nebiruit.

Ghețarii se aprind în zare,
Și ard ca flacări de serbare,
Spre răsărit.

Inalte valuri se destramă
Pe țărm săpat.
Năeri, luați barda ce sfaramă !
Vă puneți coiful de aramă,
Inaripat !

Pe bărci cu cai sculptați în proră
Cabrând în vânt,
Noi vom porni prin auroră,
Când marea râde și e soră
Cu orice-avânt.

În ritmul vâslei mânuite
De lopătari,
Visa-vom ape nesfârșite
Cu insule necucerite
De alți barbari...

Și să murim de-i scris: să fie
Legăți de za,
Loviți în crudă bătălie,
Ca să sburăm cu-o Walkirie
În Walhala !

IV

Coboară în cascadă
Coline de cleștar,
Și se ridică iar
Cu creasta de zăpadă.

Sus pânza ! Să se'ndoaie
– O aripă în vânt, –
Și-al valului avânt
Cu spumă să ne ploaie !

Cârmaciu, barbar ca dorul
Ce crud ne mușcă'n piept,
Ne du pe ape drept...
Să ne uităm ogorul.

Pe veci să'nglășită zarea
Pădurile de nea,
Căci visul nostru vrea
Să cucerească marea.

V

Lungi stoluri grăbite țin calea spre Nord;
Trist ele țină.
Departe, amurgul asvârle 'n fiord
Aur o clipă.

Pătate de umbră, dorm apele verzi,
Moarte pe mare.
Zadarnic te 'ncaeri cu dorul, când pierzi
Țărnu din zare.

De zile lăsat-am valul nomad
Lin să ne ducă, —
Ăzi de zăpada umbrită de brad,
Dor ne apucă;

Și buciul nostru și-aruncă păgân
Glasul pe unde...
Doar țipăt de paseri pe noapte stăpân,
Jalnic răspunde.

VI

Lăsând colibă și părinți,
Ținând cuțitul între dinți,
Cu dor de sânge 'n ochi fierbinți,
Vom înnota departe.

Zărit-am, azi, străin catarg
Ce s'a oprit pe-al mării larg,
Căci vânturi nu's, și nu se sparg
Talazurile moarte.

Spre el ne-om duce câte doi
Cu valuri verzi pe umeri goi...
In juru'i se va naște-un roi
De dușmăanii cumplite.

Și când s'aprinde-al lunii jar,
De pupa joasă de stejar
Ne-om agăța, izvorind rar
Din ape potolite.

Tăcuți, ne vom târâ pe brânci,
Cum șerpil se lungesc pe stânci,
Și 'n clipa liniștei adânci,
Urlând, sări-vom gloată.

Va izbucni un scurt război :
Se vor lupta doi câte doi.
Uciși vor fi străinii,-apoi
Prăda-vom luntrea toată.

Din ea nu vreau nimic să-mi dați. —
A voastră fie ! Răsturnați
Comori de-arginți nenumărați,
Din lada punții ude.

Răpi-voi doar o fată : ea
Să tremure de groaza mea,
Dar dornică să mi se dea
De teama mării crude.

VII

Femeie, lasă-mă ! căci marea
Se sbate ca un cal ne 'nfrânt.
Nechiază valul, și chiemarea
M'ajunge clocotind în vânt.

Alerg la țarm. – Domnind pe malul
Înalt și drept, mă rup din stânci :
În brațe mi se frânge valul
Murmurător sub spume-adânci.

Mă lupt cu el, și el cu mine :
Il prind de coama lui de nea,
Il fugăresc, dar iar revine
Nebîruit ca o rețea.

Zadarnic vreau la trântă dreaptă,
Ca să'l dobor : se scurge 'n veci,
Și pe la spate cum se 'ndreaptă
Mă 'nlănțue cu lanțuri reci.

În vâl de spume să mă culce
Învins mă dau, dar el tiptil
Se face mlădios, și dulce
Mă leagănă ca pe-un copil.

Pe pieptu-mi gol, pe-obraz, pe gene
Mă mângâie cu mâni de vis. —
Sînt unda cum își mișcă-alene
Pe 'ntinse-oglinzi un cer deschis.

Ș'adorm în jocul legănării
Cum doarme 'n porturi un catarg,
Ce-a cunoscut iubirea mării,
Și pururi va porni spre larg.

Las noaptea soră să coboare
Pe ape și pe fruntea mea...
Și lângă mine ca o floare
Răsare limpede, o stea.

VIII

Pe țărmul apei liniștite,
În vis mergând văzui, iubite,
Un om cu pleoapele lipite,
Senin și rece ca un zeu.

Purta în păru'i flori marine,
Și semăna atât cu tine
În cât strigai cu spaimă: Cine
A omorât iubitul meu?

Dar marea spumegând pe stâncă,
Svârli în liniștea adâncă
— O glasul ei răsună încă! —
Această vorbă numai : Eu.

Apoi cu-aceeaș nepăsare
Se potoli eterna mare.
Și lângă tine'n înserare
Să plâng rămas-am numai eu.

IX

Căsuțele cetăților bretone ,
Cu spate-adus și șoapte guturale,
Ca babe'ngenunchiate la vecernii,
Se'nchină 'n umbra naltei catedrale.

În zori de zi se împânzește marea..
Prin neguri zăbrelite de lumină,
Răsună rar, cu glasuri monotone,
Dulci clopote, blajine, în surdină.

Nevestele pescarilor ce pleacă,
Nu se bocesc, nu flutură batiste,
Simfînd prelung cum se goleşte zarea,
Dar li se umflă piepturile triste...

Şi în amurg, când neguri se îndeasă
Pe'ntînsul sur al mărilor bretone,
Mai stau, purtînd copilul lor în braţe,
Ca pe vitralii ştersele Madone.

X

Departe, undeva, sunt porturi ce aşteaptă...
Pe mări, ca pasări albe corăbii se îndreaptă.

Pe ţărmuri, undeva, se 'nalţă palmierii....
Se 'naripează pânza în vântul primăverii.

La Poluri, undeva, gheţari sunt şi morene...
Ce vise chiamă sborul corsarelor carene ?

Ning aur, undeva, pădurile mimozii...
In galbena 'nnoptare mai stau visând matrozii.

Prin insuli, undeva, creole au ochi stranii...
Pe punte tot veghiază sub lună căpitanii.

O, țara, undeva, a basmelor arabe!...
Imbătrânesc piloții cătând în astrolabe.

Golconda, undeva, Formoza, dorm sub stele...
E greu în inimi dorul, și ancorele's grele.

Răsare, undeva, Ophirul, — ce departe...
Sunt morți conquistadorii, galerele sunt sparte.

*Fereastra ta deschisă e pe mare,
Visarea mea pe ape se deschide...*

*Iubito, al tău suflet e o floare
Ce în amurg petalele'și închide.
Se strânge'ntreg la pieptu-mi : în grădină
La fel adoarme floarea pe tulpină.*

Pe mare trec trei pasări mari și țipă...

*În pene albe poartă fremătarea
Furtunii prin catarge împânzite.
Cu vânt se umflă larga lor aripă.
Te du cu noi ! Nădejdea mea îmi țipă.*

*Si Vis și Dor îmi strigă 'n cor : Pornește
Să fi părtaș al cerului și-al mării.
Te du cu noi ! Spre ce ținut himeric
Ce-a înflorit la granița uitării,
Spre ce ostrov de vise și de brume,
Nu știm, dar șterge'n ochii tăi o lume
Înțelenită'n lut și'n întuneric. —
Inaripează omeneasca rămă !
Intintinde'n vânturi pene de zăpadă !
Te du prin țara norilor de spume.
Înalță-te spre ultima Pleiadă..
Și cupa ta trupească o sfărâmă
De țărnul șters al ultimului Thule.
Plutește'n larguri singur tu cu sborul,
De dragul lui și-al vântului din aripi !» —*

Pe ceruri pier trei umbre mari în noapte...

*Iubito, lângă mine stai, și marea
Îți cântă 'ncet, și tace trist, și'n șoapte
Se plânge iar, și tace iar, și cântă.*

*Iubito, lângă mine'mi ești străină,
Și sufletu-mi pe ape se avântă.*

Fereastra ta deschisă e pe mare...

*— Iubite, lângă tine stau, și marea
Ca ție 'mi cântă 'ncet, și 'mi cântă iarăș.
Dar o ascult ca pe un vechiu tovarăș.
Zadarnic țipă păsările zării,
In van mă strigă valul răsvrătirii,
Căci marea mea e cântecul iubirii,
Iubirea mea e melodia mării.*

CUPRINSUL

	Pag.
<i>Cuprinde înserarea</i>	7
Amăgiri.	
<i>E ceasul când amurgul</i>	11
Roata morii	13
Pe clae	15
Pescarul	17
<i>Strune</i>	21
Trei călări	23
Balada privighetoarei	25
Amurg	27
Clopot	28
Balada viselor	29
In preajma nopții	31
<i>Sonete</i>	33
Rodis	35
Drum de noapte	37
Sapientia	39
Spre ghețari	41
Trandafirul	43
In strană	45
Iubitei de departe I	47
II	49

II

	<u>Pag.</u>
<i>Madonna mia</i>	51
<i>Vedenii</i>	57
<i>Naufragiatul</i>	59
<i>Daï Nippon</i>	61
<i>Iazul</i>	63
<i>Thule</i>	65
<i>Artemis</i>	67
<i>Noapte pe stepă</i>	71
<i>Cântecele cazacului</i>	77
I	79
II	81
III	84
IV	86
<i>Dușmanii</i>	89
<i>Turla</i>	93
<i>într'o seară de răzvrătire</i>	95
<i>într'o seară de resemnare</i>	97
<i>Palpită lămpi spre ziuă stingându-se</i>	101

Casa amintirii.

<i>Nu știu în care seară pe tainica alee</i>	105
<i>Casa amintirii</i>	107
<i>Nocturnă</i>	111
<i>În toamnă</i>	119
I	121
II	123
III	125
IV	127
V	129
<i>Ultima nox.</i>	131

III

	<u>Pag.</u>
<i>Templul meu</i>	139
<i>Ca 'n poveste</i>	143
<i>La culesul viei</i>	151
<i>Izvorul amintirii se pierde ne'nceput</i>	159

Cânteccele mării.

<i>Mi-ai cerut privind talazul</i>	163
I	167
II	171
III	173
IV	175
V	177
VI	179
VII	182
VIII	185
IX	187
X	189
<i>Fereastra ta deschisă e pe mare</i>	191

Poeziile din acest volum
au fost făurite în
1914 și 1915
afară de

*Casa amintirii, Nocturnă,
În toamnă, Ultima nox,
Templul meu și prima
parte din Ca'n poveste,*
scrise în 1909 și 1910

ÎN ACEIAȘI EDITURĂ :

Al. Cazaban : *De sufletul Nemților.* Prețul 1,50.

Bacovia : *Plumb. Versuri.* Prețul 1,50.

SUB PRESĂ :

Mefisto : *Sub Mască. Versuri.*

C. Banu : *Trăiască viața.*

PREȚUL ~~2~~ LEI